

J De belangrijkste kenmerken die een mens kan hebben, zijn berusting en onverschilligheid. Als die in je pakket zitten, kan je weinig overkomen

Herman Brusselmans in zijn nieuwe roman *Van drie tot zes*.

J Het is moeilijk te geloven maar de VS-regering leek gretiger om het regime in Egypte omver te werpen dan dat van Kadhafi, alhoewel bij de Libiër meer Amerikaans bloed aan de handen kleefte

Commentaar in *The Wall Street Journal Europe*.

BRIEF VAN DE DAG

Mensenrechten

Mensenrechten. Je kan er blijkbaar héél veel geld mee verdienen ('Riante ontslagpremie hoofd Amnesty International', *DM 22/2*). De ontslagpremie van 600.000 euro nog daargelaten, krijg je het riante salaris van 150.000 euro per jaar. Hoeveel leeflonen zijn dat? Voor één enkele persoon. En dan maar hoog van de toren blazen over de schande van de armoede. En vrijwilligers voor het basiswerk laten opdraaien.

Gaston Moens, Leopoldsburg

Politieblunders

De roep om nog een nieuwe onderzoekscommissie klinkt weer luid en schel (*DM 22/2*), maar tegen wie of wat moet er spuurwerk geleverd worden door parlementariërs en experts? Tegen de mensen die dagelijks hun werk doen en naar godsvrucht en vermogen proberen zaken op te lossen, in casu moorddossiers. Televisieseries allerhande geven mijns inziens een verkeerd beeld wat betreft het oplossen van criminele feiten, laat staan moordzaken.

Hoe erg het ook is voor de betrokken familie wat gebeurd is, ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat er steeds weer mensen zijn die erop uit zijn een zaak te maken van menselijke tekortkomingen. Niet alle speurders zijn Morse, Barnaby, Burke, Gently of een commissaire Bourrel en een inspecteur Leclerc, zoals mensen van mijn leeftijd ze zich zullen herinneren.

Johnny Recour, Assebroek

Bagage die niet komt

Wie veel met het vliegtuig reist zal het al eens meegemaakt hebben: op de eindbestemming staat men te wachten op een bagage die maar niet komt. In het beste geval heeft men zijn bagage een dag later en in het slechtste geval is men zijn bagage kwijt. Toch hoor je daar weinig over klagen. Wordt dit dan als normaal beschouwd?

Brussels Airlines heeft voor dit ongemak een soort van compensatie in het leven geroepen: als men zijn bagage na 24 uur nog niet in zijn bezit heeft, heeft men recht op 50 euro per dag en dit voor de eerste 4 opeenvolgende dagen. Binnen een termijn van 8 weken zou alle administratie afgehandeld zijn en zou men deze vergoeding op zijn bankrekening gestort zien.

Daar is niets van waar. In tegenstelling tot wat beweerd wordt in de e-mails die ik van Brussels Airlines ontving – en meer bepaald van Customer Relations – is deze vergoeding voor een achtergebleven bagage op een rechtstreekse vlucht van Catania naar Brussel in november 2010 nog steeds niet uitbetaald. Wordt daar op die dienst dan enkel gebakken lucht verkocht?

Als men de helpdesks in ogenschouw neemt die zich in iedere luchthaven bevinden en die speciaal in het leven geroepen zijn om er voor te zorgen dat de bagage in het beste geval toch nog terecht komt, dan zou men de kostprijs hiervan beter besteden aan de opleiding van personeel in de bagageafdeling, zodat het tenminste de labels aan de koffers kan lezen. Een hogere wedde kan misschien ook andere en slecht bedoelde neigingen onderdrukken. Ik vraag me allang niet meer af waarom een teruggevonden valies in veel gevallen geopend en daardoor ook beschadigd is; iets van waarde steekt men toch in zijn handbagage. Die schade wordt dan soms min of meer hersteld met plastic bandjes die men ook als handboeien gebruikt en het zal me niet verbazen dat over de aankoop van die bandjes goed is nagedacht. Maar ik weet niet door wie.

Jozef Sleenckx, Antwerpen-Deurne

FILIP REYNTJENS stelt een provinciaal federalisme voor

De verenigde provincies van het federale België

Het onmogelijke wordt mogelijk wanneer het mogelijke onmogelijk is. Na vele maanden van vruchteloos onderhandelen moet men durven 'out of the box' te denken. Een van de grootste constructiefouten van het Belgisch federaal systeem is zijn bipolariteit. Er is in de geschiedenis geen duurzaam (con)federaal systeem bekend met twee (of drie) constitutionele entiteiten. Waar het werd geprobeerd volgde hetzij de splitsing (Tsjecho-Slowakije) hetzij de unitaire staat (Tanzania, Kameroen). De ervaring leert ook dat bipolaire situaties veel moeilijker zijn te beheren dan multipolaire: denk maar aan Cyprus (Turken tegen Grieken), Noord-Ierland (katholieken tegen protestanten) en Rwanda (Hutu tegen Tutsi).

Multipolair

Wil men België redden, dan moet worden gedacht aan een multipolaire structuur, gebaseerd op de relatief historische entiteiten die de provincies zijn. Dat is de situatie in Zwitserland, dat naar oppervlakte en bevolking vergelijkbaar is met België. Er zijn 26 kantons met een bevolking gaande van 1,2 miljoen (Zürich) tot 15.000 (Appenzel Innerrhoden). Die deelstaten hebben zeer ruime bevoegdheden, ruimer dan onze gewesten en gemeenschappen. Dat systeem werkt omdat de kantons niet tegen mekaar vechten, maar wel tegen 'Bern', zetel van de federale staat, en omdat de bevoegdheidspakketten vrij homogeen zijn, hetgeen elk politiek niveau in staat stelt zijn zaken autonoom te regelen.

Geprojecteerd op ons land geeft dat elf (of twaalf, indien ook de

FOTOFY

J Natuurlijk zullen onze politici zeggen dat dit 'niet kan', maar ze hebben inmiddels bewezen dat de huidige structuur ook 'niet kan', zelfs indien er zou worden bijgeschaafd

Oostkantons een deelstaat worden) entiteiten, een totaal ander beeld dan de constante confrontatie tussen de twee landsdelen die wij nu kennen. De denkpiet die Johan Vande Lanotte vorige week lanceerde komt hieraan niet tegemoet: het blijft een

systeem met drie (de Duitstalige deelstaat zal niet écht meespelen, zoals de Duitstalige gemeenschap dat nu niet doet), en Brussel zal de inzet blijven van de strijd tussen de twee grote gemeenschappen.

Natuurlijk zullen onze politici zeg-

gen dat dit "niet kan", maar ze hebben inmiddels al wel bewezen dat de huidige structuur ook "niet kan", zelfs indien daaraan zou worden bijgeschaafd. De realiteit is dat zij zich hebben genesteld in de bestaande staatsstructuur en dat ze daar hun machtsbasis en netwerken hebben gevestigd. Elke andere territoriale organisatie staat haaks op die realiteit.

Andere breuklijnen

Provinciaal federalisme lost uiteraard niet alle problemen op. Bijvoorbeeld de discussies over de omvang van Brussel, het statuut van de rand en de splitsing van B-H-V zijn daarmee niet beslecht. Maar die discussies zouden dan wel plaatsvinden in een andere context, waarin wellicht zou blijken dat andere breuklijnen beter aan de oppervlakte komen. Op bepaalde domeinen is het niet ondenkbaar dat bijvoorbeeld Waals-Brabant meer affiniteiten ontdekt met Vlaams-Brabant dan met Henegouwen. Taal zou niet meer de voornaamste basis zijn van frontvorming.

Mocht zulke radicale herdenking worden overwogen, dan zal de onderhandeling en concretisering veel tijd vragen. Zolang kan niet worden gewacht. In die hypothese moet nu een regering worden gevormd zonder staatshervorming. Die moet dan worden genegotieerd in de komende twaalf à achttien maanden.

DISTELMANS en **DE GUCHT** vragen uitbreiding euthanasiecommissie

Ook palliatieve sedatie registreren

Na de *Koppen*-reportage over de gewilde dood van Bart Verbeeck is de discussie over het levenseinde in de brede zin van het woord weer opgelaaid. Uit de reportage bleek dat hij expliciet niet voor euthanasie wou kiezen, maar wel voor palliatieve sedatie. De grens tussen beide is vaak heel dun, dat bleek uit de vele medische opinie-stukken die verschenen in navolging van de pakkende reportage. Volgens de ene is het euthanasie, anderen hielden het effectief op palliatieve sedatie. Het grote punt van verschil is dat bij euthanasie de dood onmiddellijk volgt, wat bij sedatie meestal niet het geval is. Naast de medische is de juridische grens evenmin gemakkelijk te trekken. En dat laatste mag niet uit het oog verloren worden. De handelingen die een behandelende arts stelt bij euthanasie of palliatieve sedatie verschillen inhoudelijk niet zo veel. Toch is euthanasie volledig bij wet geregeld, zelfs in die mate dat er een "federale controle- en evaluatiecommissie euthanasie" werd opgericht bestaande uit artsen, juristen en mensen die beroepshalve met ongeneeslijke zieken werken. Wanneer een arts euthanasie uitvoert, dient hij een registratiedocument aan de commissie over te maken. De commissie bestudeert de registratieformulieren en kan indien er onduidelijkheden of onvolledighe-

den zijn, beslissen om bijkomende vertrouwelijke informatie in te winnen. De commissie heeft dus een belangrijke medische en juridische controletaak: het kan artsen informeren om onnauwkeurigheden in de toekomst te vermijden maar bovenal controleert het in onze rechtstaat of de wettelijke bepalingen inzake

immers tien keer vaker voor dan euthanasie, niet zelden zonder dat hierover overleg wordt gepleegd met de patiënt of familie. Ook komt palliatieve sedatie dubbel zo vaak voor in Wallonië als in Vlaanderen. Door de opdracht van de federale controle- en evaluatiecommissie euthanasie te verruimen creëert men een buffer.

J Palliatieve sedatie komt tien keer vaker voor dan euthanasie, niet zelden zonder dat hierover overleg wordt gepleegd met de patiënt of familie

euthanasie werden nageleefd. Indien dit niet het geval is, dient de commissie het dossier over te maken aan het parket. Dat laatste is tot op heden nog niet moeten gebeuren.

Verplichte registratie

Om al deze redenen is het aangewezen palliatieve sedatie - net zoals euthanasie - ook bij dezelfde of gelijkaardige commissie verplicht te laten registreren. Palliatieve sedatie komt

Bovendien is het ook zinnig om alle andere vormen van medisch tussenkomen bij het levenseinde - zoals het stoppen van het niet opstarten van een behandeling of het opdrijven van pijnstillende medicatie - bij betwisting eerst te laten toetsen door deze onafhankelijke en neutrale commissie alvorens het parket te verwittigen.

Het belang van patiënt en arts komt op de eerste plaats. Het wettelijke kader moet gerespecteerd worden, dit betekent dat de arts binnen de

wet moet handelen, maar ook dat de patiënt die zijn rechten op basis van de wet wil uitoefenen, dit moet kunnen doen. Wanneer een arts omwille van persoonlijke overtuigingen geen euthanasie wenst uit te voeren, dan moet dit gerespecteerd worden. Omgekeerd mag dit de patiënt niet zomaar aan zijn lot overlaten. Dit brengt ons tot de discussie van doorverwijzing. Het is een interessante piste om te onderzoeken of de commissie hier ook een controlerende taak in kan vervullen.

Het levenseinde is en blijft een gevoelig onderwerp, een open communicatie rond alle aspecten is in deze noodzakelijk.

• Filip Reyntjens is professor aan het Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en -beheer, Universiteit Antwerpen

• Wil men België redden, moet nagedacht worden over een nieuwe structuur, met de provincies als basis.

• Wim Distelmans is professor palliatieve geneeskunde (VUB) en Jean-Jacques De Gucht is Vlaams volksvertegenwoordiger (Open Vld).

• Volgens Distelmans en De Gucht is het verschil tussen palliatieve sedatie en euthanasie subjectief. De uitbreiding van de commissie inzake medische tussenkomsten bij het levenseinde is nodig om misbruiken te voorkomen.